

**EVROPSKA KOMISIJA
ZA BOJ PROTI RASIZMU IN NESTRPNOSTI**

**SPLOŠNOPOLITIČNO PRIPOROČILO
ŠT. 3:**

**BOJ PROTI RASIZMU
IN NESTRPNOSTI
DO ROMOV/CIGANOV**

Strasbourg, 6 Marec 1998

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Obiščite našo spletno stran: www.coe.int/ecri

Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti:

se sklicuje na izjavo, ki so jo voditelji držav in vlad držav članic Sveta Evrope sprejeli na Dunajskem vrhu 8. in 9. oktobra 1993;

se sklicuje na to, da so bili v akcijskem načrtu za boj proti rasizmu, sovraštvu do tujcev, antisemitizmu in nestrpnosti, ki je zasnovan kot del te izjave, odbori ministrov povabljeni, da ustanovijo Evropsko komisijo za boj proti rasizmu in nestrpnosti z nalogo in pristojnostjo, da med drugim izoblikuje splošnopolitična priporočila za države članice;

se sklicuje tudi na sklepno izjavo in akcijski načrt, ki so ju voditelji držav in vlad držav članic Sveta Evrope sprejeli na svojem drugem vrhu v Strasbourgu 10. in 11. oktobra 1997;

poudarja, da ta sklepna izjava potrjuje, da je cilj držav članic Sveta Evrope graditi svobodnejšo, strpnejšo in pravično evropsko družbo, in poziva, da je treba okrepiti boj proti rasizmu, sovraštvu do tujcev, antisemitizmu in nestrpnosti;

opozarja na predlog za imenovanje evropskega posrednika za Rome/Cigane, vsebovan v Priporočilu št. 1203 (1993) Parlamentarne skupščine Sveta Evrope;

se zaveda sklepov seminarja človeške razsežnosti o Romih v regiji KVSE (OVSE), ki ga je od 20. do 23. septembra 1994 po temeljitem posvetovanju s Svetom Evrope pripravila Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), in nadaljnjega sodelovanja med organizacijama na tem področju;

pozdravlja, da je generalni sekretar leta 1994 imenoval vsklajevalca dejavnosti Sveta Evrope v zvezi z Romi/Cigani

se zaveda dela posebne skupine za Rome/Cigane (MG-S-ROM);

se sklicuje na Priporočilo št. R (97) 21 Odbora ministrov državam članicam o medijih in uveljavljanju strpnega vzdušja;

se sklicuje na določbe splošnopolitičnega priporočila ECRI št. 1 s katerimi skuša državam članicam pomagati pri uspešnejšem boju proti rasizmu, sovraštvu do tujcev, antisemitizmu in nestrpnosti s predlogi za konkretne in posebne ukrepe na nekaterih posebej perečih področjih;

globoko prepričana, da je Evropa skupnost enotnih vrednot, med katerimi je tudi enakopravno dostojanstvo vseh ljudi, in prav spoštovanje takega enakopravnega dostojanstva je eden od temeljev vseh demokratičnih družb;

opozarja, da zaradi evropske zgodovine ne smemo pozabiti preteklosti; ostati moramo pazljivi in se dejavno upreti vsakemu in vsem pojavom rasizma, sovraštva do tujcev, antisemitizma in nestrpnosti;

izraža spoštovanje spomenu vseh žrtev politike rasističnega preganjanja in iztrebljanja med II. svetovno vojno in ne pozablja, da je zaradi take politike umrlo znatno število Romov/Ciganov;

v tej zvezi poudarja, da je Svet Evrope utelešenje in varuh temeljnih vrednot - zlasti varstva in uveljavljanja človekovih pravic, na podlagi katerih se je Evropa po grozotah II. svetovne vojne na novo oblikovala;

opozarja, da je boj proti rasizmu, sovraštvu do tujcev, antisemitizmu in nestrpnosti sestavni del varstva in uveljavljanja človekovih pravic, da so te pravice splošne in nedeljive in da imajo vsi ljudje brez kakršnega koli razlikovanja pravico uživati te pravice;

poudarja, da je boj proti rasizmu, sovraštvu do tujcev, antisemitizmu in nestrpnosti predvsem varovanje pravic posebej občutljivih članov družbe;

je prepričana, da bi bilo treba pri vsaki akciji boja proti rasizmu, sovraštvu do tujcev, antisemitizmu in nestrpnosti treba posebno pozornost nameniti žrtvi in izboljšanju njenega položaja;

ugotavlja, da Romi/Cigani po vsej Evropi trpijo zaradi trajnih predsodkov, so žrtve rasizma, ki je globoko zakoreninjen v družbi, so žrtve včasih nasilnega izražanja rasizma in nestrpnosti in da so njihove temeljne pravice redno kršene ali ogrožene;

prav tako ugotavlja, da trajni predsodki proti Romom/Ciganom vodijo k

razlikovanju v njihovo škodo na mnogih področjih družbenega in gospodarskega življenja in da je tako razlikovanje pomemben dejavnik socialne izključenosti, ki prizadene mnoge Rome/Cigane;

prepričana, da je uveljavljanje načela strpnosti jamstvo za ohranitev odprte in pluralistične družbe, ki omogoča mirno sožitje;

priporoča vladam držav članic, da:

- podpišejo in ratificirajo ustrezne mednarodnopravne akte, ki se nanašajo na boj proti rasizmu, sovraštvu do tujcev, antisemitizmu in nestrpnosti, zlasti Okvirno konvencijo za zaščito narodnih manjšin in Evropsko listino za jezike regij ali manjšin;
- zagotovijo, da se za različne skupnosti Romov/Ciganov uradno uporablja ime, pod katerim bi ta skupnost želela biti poznana;
- ob upoštevanju izraznih oblik rasizma in nestrpnosti, katerih žrtve so Romi/Cigani, prednostno poskrbijo za učinkovito izvajanje določb, vsebovanih v splošnopolitičnem priporočilu ECRI št. 1, ki zahteva sprejetje potrebnih ukrepov, s katerimi je zagotovljeno, da so kazensko, civilno in upravno pravo države usmerjeni v boj proti rasizmu, sovraštvu do tujcev, antisemitizmu in nestrpnosti;
- zagotovijo, da se z ustrezno zakonodajo borijo proti razlikovanju samemu in proti ustaljenim postopkom razlikovanja, in v ta namen vključijo v svoje civilno pravo posebne določbe zlasti glede zaposlovanja, stanovanjske oskrbe in izobraževanja;
- obravnavajo kot nezakonito vsako razlikovanje javnih organov pri opravljanju njihovih nalog;
- zagotovijo, da dobijo ustrezno pravno pomoč Romi/Cigani, ki so žrtve razlikovanja in želijo vložiti tožbo;
- sprejmejo primerne ukrepe, da zagotovijo, da je pravici v celoti in takoj zadoščeno, kadar gre za kršitve temeljnih pravic Romov/Ciganov;
- zlasti zagotovijo, da se ne dopušča nikakršno nekaznovanje za kazniva dejanja, storjena proti Romom/Ciganom in da je s tem jasno seznanjena široka javnost;
- ustanovijo in podpirajo posebne programe usposabljanja za vse, ki jih to zadeva, na vseh ravneh različnih enot uprave in sodstva, da se pospeši kulturno poznavanja in ozaveščenost glede predsodkov;

- spodbujajo razvoj primernih priložnosti za dialog med policijo, krajevnimi oblastmi in romskih/ciganskih skupnosti;
- spodbujajo dviganje zavesti med medijskimi strokovnjaki, zlasti na avdiovizualnem področju in v tiskanih medijih, o njihovi posebni odgovornosti, da pri svojem delu ne prenašajo predsodkov in se zlasti izogibajo poročanju o dogodkih, pri katerih sodelujejo posamezniki, ki so člani romske/ciganske skupnosti, na način, ki bi krivil romsko/cigansko skupnost kot celoto;
- ukrenejo vse potrebno, da zagotovijo, da so pravila o omogočanju pravnega in dejanskega dostopa do državljanstva in pravice do zatočišča sestavljena in uporabljena tako, da ne vodijo k posebnemu razlikovanju v škodo Romov/Ciganov;
- zagotovijo, da so vprašanja v zvezi s "potovanjem" po državi, zlasti predpisi v zvezi s stalnim prebivališčem in urbanističnim načrtovanjem, rešena tako, da to ne ovira načina življenja oseb, ki jih to zadeva;
- razvijejo institucionalne oblike in načine za pospeševanje dejavne vloge in sodelovanja romskih/ciganskih skupnosti pri odločanju, in to s posvetovanji na državni, regionalni in lokalni ravni, pri čemer naj bo posebej poudarjeno partnerstvo na enakopravni podlagi;
- sprejmejo posebne ukrepe za spodbujanje usposabljanja Romov/Ciganov, da se zagotovi popolno poznavanje in uresničevanje njihovih pravic in delovanje pravnega sistema;
- posvetijo posebno pozornost romskim/ciganskim ženskam, ki so pogosto dvakrat zapostavljene: kot ženske in kot Romke/Ciganke;
- se zavzeto borijo proti vsem oblikam ločevanja romskih/ciganskih otrok v šolah in zagotovijo, da imajo ti otroci dejansko enak dostop do izobraževanja;
- uvedejo v učne načrte vseh šol seznanjanje z zgodovino in kulturo Romov/Ciganov in za to zagotovijo programe usposabljanja za učitelje;
- podpirajo dejavnosti nevladnih organizacij, ki imajo v boju proti rasizmu in nestrpnosti do Romov/Ciganov pomembno vlogo in ki jim zlasti ponujajo ustrezno pravno pomoč;
- spodbujajo romske/ciganske organizacije, da imajo dejavno vlogo in tako krepijo civilno družbo;
- razvijajo ukrepe za graditev zaupanja, da se ohranja in utrjuje odprta in pluralistična družba s ciljem mirnega sožitja.

